

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата економічних наук, доцента

Адамика Богдана Петровича

на дисертаційну роботу

Вишневської Василюни Степанівни

«Економічний механізм інфляційного таргетування в Україні»,

поданої на здобуття наукового ступеня

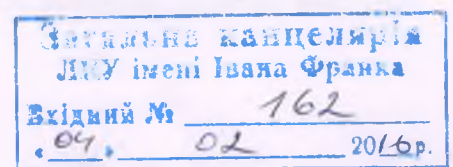
кандидата економічних наук

за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит

Актуальність теми дослідження

Одним із найтяжчих проявів нестабільності в країні є інфляція. Сьогодні в Україні першочерговою є проблема подолання надмірних темпів інфляції. Адже її наслідками є зниження рівня життя населення, знецінення грошових заощаджень, перешкоджання довгостроковим інвестиціям і економічному зростанню. Тому на сучасному етапі актуальним є питання щодо застосування дієвих інструментів монетарного регулювання для забезпечення цінової стабільності в країні. Економічно розвинуті країни та низка країн, що розвиваються вже впродовж 20 років намагаються підтримувати стабільність цін за допомогою режиму інфляційного таргетування. В умовах переходу України до повноцінного режиму інфляційного таргетування надзвичайно важливим є аналіз досвіду зарубіжних країн щодо запровадження та реалізації інфляційного таргетування.

Дисертаційна робота Вишневської В.С. є актуальною як за задумом, так і за переліком поставлених завдань. Дисертант поставила мету здійснити аналіз економічного механізму інфляційного таргетування країн, які імплементували режим інфляційного таргетування, а також розробити практичні рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності грошово-кредитного регулювання Національного банку України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність

За своєю структурою дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (166 позицій). Обсяг основного тексту дисертації становить 182 сторінки.

Ознайомлення з основними положеннями дисертації дає змогу зробити висновки, що автору в процесі роботи вдалося успішно виконати сформульовані завдання дослідження та досягти поставленої мети.

Обґрунтованість наукових висновків, положень і рекомендацій, викладених у дисертаційній роботі та їх достовірність підтверджується чітким окресленням мети, завдань, об'єкту та предмету дослідження, які пов'язані з теоретичним осмисленням сутності режиму інфляційного таргетування. Достовірність наукових положень підтверджено застосуванням методів системного аналізу, логічного узагальнення, статистичного аналізу та економіко-математичного моделювання.

Загальні висновки по дисертації (с. 179-182) сформульовано згідно з визначеною метою та основними завданнями дослідження. Автор продемонструвала достатній рівень вмінь та навичок, необхідних для проведення наукових пошуків і досліджень.

Інформаційна база роботи є достатньо представницькою: у роботі опрацьовано нормативно-правові акти, статистичні та аналітичні документи Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України, Міністерства фінансів України, аналітичні матеріали Міжнародного валютного фонду, Європейського центрального банку, центральних банків країн, що застосовують режим інфляційного таргетування.

Таким чином, після детального ознайомлення із дисертаційним дослідженням Вишневської В.С. є підстави стверджувати, що дисертаційна робота містить належні ознаки обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій. Структура роботи логічна, окремі частини

роботи послідовно взаємопов'язані, що дозволило в значній мірі досягти поставленої мети і вирішити відповідні завдання.

Новизна, повнота викладу в опублікованих працях

Основні положення та отримані наукові результати дисертаційної роботи достатньою мірою висвітлено у 26 наукових публікаціях, з яких 10 статей – у наукових фахових виданнях, 2 наукові статті – в журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз даних, та 14 тез доповідей – на наукових конференціях. В цілому, опубліковані наукові роботи та автореферат дисертації сповна відображають зміст дисертаційного дослідження, його основні результати і наукову новизну. Зміст автореферату та основних положень дисертаційної роботи Вишневської В.С. ідентичні.

У цілому вважаємо, що науково обґрунтовані результати проведеного автором дослідження допомогли розв'язати фундаментальну і важливу наукову проблему аналізу економічного механізму режиму інфляційного таргетування.

Серед основних досягнень дисертаційної роботи Вишневської В.С., що дозволяють підтвердити наукову новизну, на наш погляд, можна виділити наступні:

по-перше, дисертантом у процесі наукового дослідження проаналізовано існуючі наукові підходи до визначення сутності режиму інфляційного таргетування, на основі яких запропоноване власне визначення інфляційного таргетування як монетарної стратегії, що передбачає публічне оголошення центральним банком темпів інфляції, які повинні бути досягнуті упродовж певного періоду, та забезпечує підвищену прозорість діяльності і підзвітності суспільству органів грошово-кредитного регулювання. Запропоноване визначення найбільш повно відображає сутність цього монетарного режиму і дозволяє сконцентрувати увагу на таких перевагах інфляційного таргетування як збільшення прозорості грошово-кредитної політики та підзвітності монетарних органів (с. 16-22);

по-друге, заслуговує на увагу запропоноване автором визначення поняття «економічний механізм інфляційного таргетування» та розроблена структура

економічного механізму, що включає п'ять підсистем: 1) функціонального забезпечення; 2) підзвітності; 3) інформаційного забезпечення; 4) моделювання та прогнозування; 5) правового забезпечення (с. 22-26, рис. 1.1.), що дало змогу детальніше розкрити «операційно-структурний дизайн» режиму інфляційного таргетування;

по-третє, виходячи із твердження, що для отримання кращого ефекту від запровадження режиму інфляційного таргетування, необхідно створити відповідне середовище, яке характеризуватиметься певними ознаками, дисертантом узагальнено і детально проаналізовано основні технічні та інституційні умови, створення яких в країні необхідне для ефективної реалізації режиму інфляційного таргетування (с. 31-40);

по-четверте, науковий і практичний інтерес представляє запропонована автором періодизація переходу України до режиму інфляційного таргетування, яка передбачає виділення 2-х етапів: підготовчий (2002 – 2010 рр.) та етап адаптації режиму інфляційного таргетування (2011 р. – до сьогодні), що дало змогу автору за допомогою методів аналізу, групування, графічного зображення проаналізувати довготривалий перехід України до нового монетарного режиму (п. 2.1, 2.2);

по-п'яте, заслуговує схвалення як елемент наукової новизни проведений автором аналіз економічного механізму інфляційного таргетування 30 країн, які запровадили режим інфляційного таргетування, що дало змогу автору виділити основні особливості економічного механізму монетарного режиму таргетування інфляції у розвинутих країнах і країнах, що розвиваються (с. 110-132);

по-шосте, застосовуючи метод кореляційно-регресійного аналізу, автор змогла проаналізувати функціональну залежність індексу споживчих цін від таких показників: курс гривні до долара США; рівень доларизації економіки України; світовий рівень цін на нафту; обсяг валового зовнішнього боргу, та на основі встановленої функціональної залежності розробила прогноз індексу споживчих цін на 2015-2017 рр. (с. 149-155). Результати економетричного

моделювання автора можуть використовуватися Національним банком в процесі прогнозування індексу споживчих цін;

по-сьоме, у плані наукової новизни можна схвалити і запропоновані автором рекомендації удосконалення грошово-кредитного регулювання в умовах реалізації режиму, що базується на ціновій стабільності (с. 168-176), реалізація яких дасть змогу отримати позитивні результати від режиму інфляційного таргетування.

Значення дослідження для науки і практики та напрями його використання

Теоретична значимість отриманих у дисертації результатів полягає у поглибленні наявних і розробленні нових теоретико-методичних підходів до реалізації інфляційного таргетування. Отримані автором висновки та рекомендації у сукупності забезпечують теоретичне підґрунтя для подальших досліджень сутності, переваг, ролі інфляційного таргетування у забезпеченні цінової стабільності.

Теоретичні висновки і практичні результати дисертації використовуються у навчальному процесі на економічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка під час викладання дисциплін: «Банківська система», «Банківські операції», «Центральний банк і грошово-кредитна політика», «Гроші і кредит».

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що наукові положення та висновки, викладені автором у дисертації, застосовуються у ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», АТ «Укрексімбанк».

Результати дисертаційного дослідження використовуються для підвищення фінансової грамотності працівників ПАТ КБ «ПриватБанк», в частині їхнього теоретичного ознайомлення з новим монетарним режимом НБУ, для розробки окремих методичних підходів щодо формування валютної та депозитної політик АТ «Райффайзен Банк Аваль» з урахуванням результатів дослідження явища «асиметрії загального рівня цін» в Україні, а також для встановлення розміру процентних ставок за депозитними і кредитними

операціями АТ «Укресімбанк» (с. 10).

Дискусійні моменти та зауваження до роботи

Високо оцінюючи дисертаційну роботу Вишневської В.С., вважаю за необхідне висловити критичні зауваження, вказати на недоліки та дискусійні положення:

1. По-перше, при аналізі наукових праць з питань реалізації режиму інфляційного таргетування вітчизняних і зарубіжних науковців автор, в основному, зосереджується лише на самому визначенні поняття «інфляційне таргетування», яке пропонується вченими (сс. 16-21), і, при цьому, не достатню увагу приділяє аналізу питань, які залишилися поза увагою дослідників, зокрема в площині адаптації режиму інфляційного таргетування в країнах з різним рівнем економічного розвитку.

2. З огляду на спрямованість теми даної дисертаційної роботи, на нашу думку, аналізуючи монетарні інструменти центральних банків, які запровадили інфляційне таргетування (сс. 48-57), доцільно було б дослідити їх досвід валютних інтервенцій з розробленням відповідних пропозицій для Національного банку України, позаяк в Україні існує тісний взаємозв'язок між рівнем динаміки обмінного курсу національних грошей і рівнем споживчих цін.

3. В другому розділі автор недостатньо уваги приділяє питанню операційного дизайну процентної політики в умовах інфляційного таргетування (сс. 113-120). Варто зауважити, що робота значно б виграла, якщо б було детальніше досліджено практичний аспект реалізації процентної політики країн з перехідною економікою, які застосовують режим таргетування інфляції.

4. Наукове дослідження помітно виграло б, якби автор дослідила як країни з перехідною економікою розпочинали процес і встановлювали умови та принципи впровадження режиму інфляційного таргетування. Також, доцільно було б проаналізувати проблеми, які постали перед країнами з перехідною економікою, і в який спосіб вони їх подолали.

Однак, зазначені вище недоліки не зменшують наукового внеску та практичної цінності виконаної дисертаційної роботи.

**Загальний висновок щодо відповідності дисертаційної роботи
встановленим вимогам**

Не зважаючи на окремі вищезазначені недоліки, зауваження до дисертаційної роботи, варто підкреслити, що її основні положення, висновки та рекомендації мають належну аргументацію, достатньою мірою обґрунтовані та науково достовірні. Отже, представлена до захисту дисертація Вишневської В.С. «Економічний механізм інфляційного таргетування в Україні» є завершеною науковою працею, виконаною самостійно, в ній вирішено актуальне наукове завдання теоретичного обґрунтування сутності економічного механізму режиму інфляційного таргетування та здійснено аналіз економічного механізму інфляційного таргетування в економічно розвинутих країнах та країнах, що розвиваються.

Дисертаційна робота Вишневської В.С. «Економічний механізм інфляційного таргетування в Україні» за своїм змістом, науковою новизною, практичною значимістю повною мірою відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук та пунктам 9, 11, 12, 13 і 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор – Вишневська Василина Степанівна – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит.

Офіційний опонент:

кандидат економічних наук, доцент,
декан факультету банківського бізнесу,
Тернопільського національного
економічного університету МОН України

Адамик Б.П.

Підпис:
Завіряю:
Зав. загальним відділом